

En tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make som är unionsmedborgare, å ena sidan, och en tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make som är tredjelandsmedborgare, å andra sidan, befinner sig enligt domstolen inte i en situation som är jämförbar

Härav följer att en eventuell skillnad i behandling till följd av dessa båda situationer inte strider mot principen om likhet inför lagen i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

År 2012 återförenades X, som är algerisk medborgare, med sin franska maka i Belgien där han erhöll ett uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem.

År 2015 tvingades han att lämna det gemensamma hemmet på grund av det våld hans hustru utsatte honom för. Några månader senare lämnade hustrun Belgien för att bosätta sig i Frankrike. Nästan tre år efter avresan ansökte X om äktenskapsskillnad. Äktenskapsskillnad meddelades den 24 juli 2018.

Under tiden hade belgiska staten återkallat X:s uppehållsrätt på grund av att han inte hade visat att han hade tillräckliga tillgångar för att försörja sig själv. Enligt den belgiska bestämmelse som syftar till att införliva artikel 13.2 i direktiv 2004/38,¹ föreskrivs att vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad ska en tredjelandsmedborgare, som under äktenskapet har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make som är unionsmedborgare, under vissa villkor få behålla sin uppehållsrätt, bland annat om personen i fråga har tillräckliga tillgångar.

X överklagade detta beslut till Conseil du contentieux des étrangers (Migrationsdomstolen, Belgien) under påstående att det föreligger en omotiverad skillnad i behandling mellan en unionsmedborgares make och maken till en tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatt i Belgien. Enligt den belgiska bestämmelse genom vilken artikel 15.3 i direktiv 2003/86² har införlivats krävs det nämligen, vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad, dock endast bevis för att det har förekommit våld i hemmet för att en tredjelandsmedborgare som beviljats rätt till familjeåterförening med en tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatt i Belgien ska få behålla uppehållsrätten.

Conseil du contentieux des étrangers (Migrationsdomstolen) anser att, vad gäller villkoren för bibehållen uppehållsrätt vid äktenskapsskillnad för en tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make, är bestämmelserna i direktiv 2004/38 mindre fördelaktiga än dem i direktiv 2004/38. Conseil du contentieux des étrangers (Migrationsdomstolen) har därför bett domstolen att uttala sig om giltigheten av artikel 13.2 i direktiv 2004/38, i synnerhet mot bakgrund av principen om likabehandling i artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 2004, s. 77, och rättelser i EUT L 229, 2004, s. 35 och i EUT L 197, 2005, s. 34).

² Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 2003, s. 12).

I sin dom, som meddelas av stora avdelningen, begränsar domstolen för det första räckvidden av sin praxis rörande tillämpningsområdet för artikel 13.2 första stycket c i direktiv 2004/38, i synnerhet av domen NA.³ Vidare finner den att det inte har framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av artikel 13.2 i detta direktiv mot bakgrund av artikel 20 i stadgan.

Domstolens bedömning

Före giltighetsprövningen tydliggör domstolen tillämpningsområdet för artikel 13.2 första stycket c i direktiv 2004/38 enligt vilken äktenskapsskillnad inte ska leda till förlust av uppehållsrätt om detta är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter, exempelvis när familjemedlemmarna har utsatts för våld i hemmet medan äktenskapet bestod. Frågan uppkommer bland annat huruvida denna bestämmelse är tillämplig när, såsom i det nationella målet, förfarandet för äktenskapsskillnad inleddes när den make som är unionsmedborgare redan hade lämnat den berörda mottagande medlemsstaten.

I motsats till domen i målet NA anser domstolen att såvitt gäller bebehållande av uppehållsrätten med stöd av denna bestämmelse kan förfarandet för äktenskapsskillnad inledas efter en sådan avresa. För att garantera rättssäkerheten **kan** en tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make som är unionsmedborgare och vars förfarande för äktenskapsskillnad inte har inletts före unionsmedborgarens avresa från den mottagande medlemsstaten emellertid **endast göra gällande en bibehållen uppehållsrätt** enligt denna bestämmelse **under förutsättning att förfarandet inleds inom rimlig tid efter avresan**. Det är nämligen viktigt att den berörda tredjelandsmedborgaren ges tillräckligt med tid för att kunna välja mellan de två alternativ som direktiv 2004/38 erbjuder för att behålla en uppehållsrätt. Dessa alternativ består i att **antingen inleda ett förfarande för äktenskapsskillnad för att komma i åtnjutande av en personlig uppehållsrätt** enligt artikel 13.2 första stycket c i direktivet, **eller att bosätta sig i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt i syfte att bibehålla sin härledda uppehållsrätt**.

När det gäller giltigheten av artikel 13.2 i direktiv 2004/38 fastställer domstolen att denna bestämmelse **inte leder till diskriminering**. Trots att syftet med artikel 13.2 första stycket c i direktiv 2004/38 och artikel 15.3 i direktiv 2003/86 är att säkerställa skydd för familjemedlemmar som har utsatts för våld i hemmet, sorterar de system som införs genom dessa direktiv under **olika områden**, vars **principer, föremål och syften också skiljer sig åt**. De personer som omfattas av direktiv 2004/38 **har dessutom en annan ställning och rättigheter av annat slag** än dem som de personer som omfattas av direktiv 2003/86 kan åberopa, och det **utrymme för skönsmässig bedömning** som medlemsstaterna har vid tillämpningen av de villkor som fastställs i dessa direktiv **är inte detsamma**. I förevarande fall var det således bland annat de belgiska myndigheternas val inom ramen för det **stora utrymme för skönsmässig bedömning** som de har enligt artikel 15.4 i direktiv 2003/86 som ledde till den särbehandling som klaganden i det nationella målet har kritiserat.

När det gäller bibehållen uppehållsrätt **befinner sig** tredjelandsmedborgare som är makar till en unionsmedborgare och som har utsatts för våld i hemmet av nämnda unionsmedborgare och som omfattas av direktiv 2004/38, å ena sidan, och tredjelandsmedborgare som är makar till en annan tredjelandsmedborgare och som har utsatts för våld i hemmet av nämnda tredjelandsmedborgare och som omfattas av direktiv 2003/86, å andra sidan, **inte i en situation som är jämförbar vid en eventuell tillämpning av likabehandlingsprincipen, vars efterlevnad säkerställs i artikel 20 i stadgan**.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

³ Dom av den 30 juni 2016, [C-115/15](#), NA.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127